วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์
ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2567 น.166-177

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร*

THE RELATIONSHIP BETWEEN INNOVATIVE LEADERSHIP AND LEARNING ORGANIZATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF SCHOOL CLUSTER 15 UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

สกาวเดือน เพ็งวัน, นิษรา พรสุริวงษ์, อมรรัตน์ ประวัติรุ่งเรือง, ธารากร วุฒิสถิรกูล
Sakaowduean Pengwan, Nisara Pornsuriwong, Amonrat Prawatruangruang, Tharakorn Wuttisathirakul
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University
Corresponding Author E-mail: Sakawdouen.phen@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 205 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรยามาเน่ โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิและสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2. ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง (r_{XY} = .759) กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; องค์การแห่งการเรียนรู้; กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร

*Received March 22, 2024; Revised May 3, 2024; Accepted May 4, 2024

Abstract

Objectives of this research were as follows: 1. To study the Innovative leadership of school administrators and Learning organization of Schools under the School Cluster 15 Under Bangkok Metropolitan Administration. 2. To study the Learning organization of Schools under the School Cluster 15 Under Bangkok Metropolitan Administration. 3. To study the relationship between the innovative leadership of school administrators and Learning organization of Schools. The participants were teacher and leadership under the School Cluster 15 Under Bangkok Metropolitan Administration of the 2023 academic year, totaling 205 people from Yamane Formula by multi-stage random sampling.

The research findings were as follows: 1. The innovative leadership of school administrators and Learning organization of Schools under the School Cluster 15 Under Bangkok Metropolitan Administration, by overall, the opinions were at a high level. 2. The Learning organization of Schools under the School Cluster 15 under Bangkok Metropolitan Administration, by overall, the opinions were at a high level. 3. The relationship between the innovative leadership of school administrators had positive relationship at a high level (rxy=.759) and Learning organization of Schools under the School Cluster 15 under Bangkok Metropolitan Administration at statistically significant level of .01.

Keywords: Innovation Leadership; Learning Organization; The School Cluster 15 Under Bangkok Metropolitan Administration

บทนำ

ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีสารสนเทศได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก้าวกระโดดและเป็นไปอย่างพลิกผัน (disruptive change) รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคม วัฒนธรรมและการแข่งขันทางเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกองค์การทำให้เกิดสถานการณ์ที่เรียกว่า VUCA WORLD ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากการผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) (กุลชลี จงเจริญ, 2562) ส่งผลให้องค์การต้องปรับวิธีการปฏิบัติงานและนำเทคโนโลยีมาขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์การให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

เมื่อเกิดการใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย ผู้คนเกิดความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้นมีความคิดต่อยอดที่ท้าทายจากการใช้เทคโนโลยีจนเกิดเป็นนวัตกรรมในที่สุด ซึ่งนวัตกรรมนั้นเป็นสิ่งใหม่ที่เป็นผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการที่เกิดจากการใช้ความรู้ ประสบการณ์ และความคิดสร้างสรรค์พัฒนาขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม (ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, 2561)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) เป็นรูปแบบของผู้นำที่จำเป็นสำหรับองค์กรในการพัฒนาแนวคิดใหม่ที่สร้างสรรค์และสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกระบวนการของระบบการทำงานที่มีอยู่เดิม ให้บูรณาการเข้ากับกระบวนการและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อทำให้เกิดระบบการทำงานใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับโลกสมัยใหม่ที่ผู้นำ สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและนวัตกรรมให้ประสบความสำเร็จและได้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถนำองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านกลยุทธ์ที่เหมาะสม และนำบุคลากรให้เคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2561)

จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2565 สภาพในปัจจุบันความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษายังขาดทิศทางที่ชัดเจนในรูปแบบการพัฒนาองค์การไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ คือ โรงเรียนต่างดำเนินงานไปตามศักยภาพของตนเอง ขาดความเข้าใจในการนำปัจจัยทางการบริหารมาใช้เป็นตัวขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ถึงแม้ว่าจากผลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี แต่โดยภาพรวมทุกโรงเรียนยังมีข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนา โดยการวิเคราะห์ SWOT ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สถานศึกษาควรมีทิศทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยวางแผนพัฒนาให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างยั่งยืนให้มีทักษะในการเรียนรู้ทักษะการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นคนดีของสังคม ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ดีงาม ครูมีความรู้ความสามารถ สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาตนเอง มีการจัดการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สนุกกับการเรียนรู้ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และยังให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นผู้ที่มีบทบาท สำคัญในการบริหารสถานศึกษาและเป็นผู้กำหนดนโยบาย กำหนดจุดหมาย กำหนดเป้าหมาย และวางแผน ตลอดจนวิธีดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้การ

บริหารโรงเรียนบรรลุสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายที่รัฐกำหนดไว้ จะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่จะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของครู คุณภาพของผู้เรียนและเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารที่ต้องนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย คือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ คือ 1. การเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 2. การมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม 3. การมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม 4. การมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม 5. การสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 6. การบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม และศึกษาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ มาร์ดวอดท์ (Marquardt, 2011) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ คือ 1. พลวัตแห่งการเรียนรู้ 2. การปรับเปลี่ยนองค์การ 3. การเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร 4. การจัดการความรู้ และ 5. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษาให้ก้าวเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกยา ตลอดจนเป็นข้อมูลในการปรับเปลี่ยนสถานศึกษา และช่วยพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจันครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสำรวจ

2. ประชาการ และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 420 คน (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 205 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ 2. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดบเห็นเกี่ยวกับ การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ 3. นำแบบสอบถามจากข้อ 2 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.80 - 1.00 4. นำแบบสอบถามจากข้อ 3 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน 5. นำแบบสอบถามจากข้อ 4 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α -Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า α = .993 6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (x_1)	4.41	.596	มาก
2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม (x_2)	4.37	.624	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม (x_3)	4.35	.610	มาก
4. ด้านการมีกลยุทธ์นวัตกรรม (x_4)	4.38	.639	มาก
5. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี (x_5)	4.33	.648	มาก
6. ด้านการบริหารความเสี่ยง x_6)	4.34	.664	มาก
รวม	**4.36**	**.380**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = .380) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D.= .596) รองลงมา คือ ด้านการมีกลยุทธ์นวัตกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = .639) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = .648) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ดังนี้

องค์การแห่งการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ (Y_1)	4.38	.416	มาก
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร (Y_2)	4.35	.516	มาก
3. ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร (Y_3)	4.36	.551	มาก
4. ด้านการจัดการความรู้ (Y_4)	4.35	.513	มาก
5. ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Y_5)	4.32	.447	มาก
รวม	**4.34**	**.439**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .439) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = .416) รองลงมา คือ ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D.= .551) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = .439) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X	Y
X1	1.000							
X2	.712**	1.000						
X3	.588**	.667**	1.000					
X4	.570**	.658**	.747**	1.000				
X5	.643**	.713**	.728**	.760**	1.000			
X6	.652**	.751**	.720**	.740**	.784**	1.000		
X	.554**	.644**	.649**	.664**	.722**	.705**	1.000	
Y	.515**	.632**	.611**	.635**	.686**	.701**	.759**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง (r_{XY}= .759) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีรายละเอียดดังนี้ 1. ด้านการเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง (r_{X1Y} = .515) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_2) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง (r_{X2Y}= .632) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม (X_3) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ

โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง (r_{X3Y} = .611) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ด้านการกลยุทธ์นวัตกรรม (X_4) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง (r_{X4Y} = .635) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี (X_5) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง (r_{X5Y} = .686) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6. ด้านการบริหารความเสี่ยง (X_6) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง (r_{X6Y} = .701) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเมธี ตั้งสิริพัฒนา (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของถนอมวรรณ ช่างทอง (2562) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ศิริบูรณ์ และยุวธิดา ชาปัญญา (2565) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณา เฟื่องฟู (2558) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของ

สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกรองกาญจน์ อรุณเมฆ (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอยู่ในระหว่างปานกลางถึงระดับสูง (r_{XY} = .759) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ ศิริบูรณ์ และยุวธิดา ชาปัญญา (2565) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรพงศ์ ทัศนบรรจง (2563) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร พงษ์เนตร (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 ประกอบด้วย 1. การเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2. การมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 3. การมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม 4. การมีกลยุทธ์นวัตกรรม 5. การสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี 6. การบริหารความเสี่ยง ทั้งหมดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลในการปรับเปลี่ยนสถานศึกษา และช่วยพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการสื่อสารพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดแนวคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ และควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่คณะครู ที่สามารถสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรกำกับติดตามการทำงานในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น และแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา

3. องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการความรู้ ผู้บริหารและครูควรมีวิธีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เข้าถึงเทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกันอย่างสะดวก และควรมีการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ในระดับกลุ่มและในระดับองค์การ

4. องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารและครูควรมีการนำข้อมูลของโรงเรียนมาจัดทำให้เป็นสารสนเทศ ให้สามารถสืบค้นได้สะดวกและรวดเร็ว มีการส่งเสริมในด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกให้ครู และผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาบริหารงานภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กุลชลี จงเจริญ. (2562). *หน่วยที่ 12 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2561). *ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ: แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา.* กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2561). *หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ถนอมวรรณ ช่างทอง. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2* (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ไพฑูรย์ ศิริบูรณ์ และยุวธิดา ชาปัญญา. (2565) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์,* 6(1), 160-176.

เมธี ตั้งสิริพัฒนา. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรรณา เฟื่องฟู. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วัชรพงศ์ ทัศนบรรจง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการ โรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย,* 12(1), 330–342.

ศิริพร พงษ์เนตร. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2566). *รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพฯ: ร้านพจน์กล่องกระดาษ.

Marquardt, M.J. (2011). *Building the learning organization: Achieving strategic advantage through a commitment to learning* (3rd ed.). Boston, MA: Nicholas Brealey.